

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr. a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Terorism!

Oare ce-și vor cugeta cetitorii de ziare din străinătate, văzând ce se petrece aici la noi în lăuntrul „globului unguresc”? Fără îndoială că li-se va pără că în definitiv aceeași situație este aici, ca și în Franția, Spania, Italia, unde socialismul și tovarășul seu sângeros: anarchismul sînt în plină revoluție contra societății organizate în formă de stat. Numai astfel străinul neinițiat își va pute explica măsurile excepționale, violente și teroriste, cu care stăpânirea maghiară continuă a „apera interesele statului și ale națiunii“.

Și totuși ce deosebire!

Adevărat că în Franția și Italia guvernele încă au trebuit să recurgă la mijloace excepționale și icl-colo chiar la ghilotină și la forța armelor, ca să asigureze ordinea în stat, averea și proprietatea cetățenilor. Și acolo s'au votat legi anume contra unei categorii de oameni, contra anarchiștilor, s'au suspendat unele libertăți publice, s'au proclamat dictaturi, s'au tras vinovații înaintea tribunalelor militare.

Când însă și din ce motive? După ce Sicilia și alte părți ale regatului italian s'au revoltat cu desăvîrșire, au dat navală asupra organelor statului, au demolat clădiri, au aprins orașe, au omorât și vulnerat mulțime de oameni. După ce în Paris, Lyon și în alte orașe au explodat atâtea bombe, încât astăzi nici numărul lor, necum al victimelor căzute, nu se mai poate ține în evidență. După ce socialistii și anarchiștii, atât cu cuvântul, în presă și în întruniri publice, cât și cu fapta, prin atentate și materii explosive au declarat război de extirpare societății de astăzi și așezămintelor ei. După ce statul, care multă vreme a privit în liniște munca de subminare a dușmanilor sei, a văzut în cele din urmă că îi este existența primejduită, dacă nu se va apăra cu mijloace de violență contra celor ce cu violență îl atacă și voesc să-l distrugă.

Dar' la noi? La noi numai într-o parte se vede un fel de analogie cu cele ce se petrec în țările apusene. Numai într'atâta adecă, întrucât și aici ca și acolo statul recurge la mijloace excepționale și violente contra unei părți a cetățenilor. Dar' dacă vom căuta pentru ce, apoi nici o asemănare nu vom găsi între primejdia combătută acolo și prinsa primejdie combătută la noi.

În deosebire de Apus, în statul unguresc guvernul se luptă cu aceeași vehemență contra așa numitei „agitațiuni” naționale și în special contra mișcării naționale a Românilor.

Ca și în Apus s'a făcut întrebuințare de mijloace violente, cum sînt perchezițiile, procesele politice cu și fără ju-

rați, suprimări de ziare, arestări, suspendări de învățători și alți slujbași publici. Procesele de presă au ajuns atât de numeroase, încât juzii de instrucție nu mai răsbesc să le judece. Nu mai trece zi lăsată de Dumnezeu, să nu auzim că cutare popă a fost citat la instrucție denunțat fiind că a agitat, cutare învățător a fost aruncat în temniță pe baza denunțării de răsvrătire a cutărui Ovreu murdar. De ani de zile întemnițații politici sînt în permanență, pe când acușai se fac tot mai numeroși, așa că azi-mâne nu-i mai încep temnițele, ci guvernul va fi silit să ceară credite extraordinare, ca să poată înmulți aceste institutivale „libertății maghiare”. Și ca cel mai elocuent corolar al întregului sistem de terorism, de ani de zile se pregătește aruncarea în temniță a reprezentanților aleși și autorizați ai unui popor întreg, a comitetului partidului național românesc.

Vedem dar' că puterea statului nu este și nu poate fi în nici o țară din Apus mai energică, mai neîndurată ca în Ungaria.

Și cu totea aceste o presă fanatică și lărmuitoare strigă în gura mare, strigă neînterupt că nu e destul atâta, ci trebuie luate noue măsuri, și mai energice, și mai violente, întru apărarea „statului” și a „națiunii” primejduite.

Primejduite? Prin ce? Prin cine? Se poate asemăna mișcarea naționalităților nemaghiare din Ungaria cu mișcarea anarchiștilor sau măcar a socialistilor din Apus? Au recurs acestea vre-odată ori au tradat intenția de a recurge la mijloace ilegale? A proclamat cineva revoluția, a operat cu dinamită și cu ecrasită?

Sau ca să nu mergem așa departe, este statul și condițiile lui de existență în primejdie? Au conspirat sau conspiră naționalitățile nemaghiare contra intereselor lui?

Nimic din toate acestea! Nici umbră de aspirațiuni nelegitime, nici urmă de mijloace nelegale și cu atât mai puțin de conspirații sau veleități revoluționare.

Ce este dar', prin ce se motivează violența neîndurată a stăpânirii contra nemaghiarilor?

Aici am ajuns la punctul în care eclatează deosebirea cea mare dintre terorismul din Ungaria și terorismul de care sînt bătute țările apusene.

Acolo terorismul este jos în popor, se manifestă în acte de violență săvîrșite de către plebea flămîndă, nemulțumită și în același timp îmbătăită de doctrine destructive. Aici terorismul este sus la guvern și se manifestă prin acte de violență emantate din principatul nenorocit, ca statul este scopul final și ca guvernul este îndreptățit să str-

vească cu foc și cu fer pe toți aceia care nu-și pot nega firea și nu vor să se acomodeze intențiilor sale de nivelare și amalgamare.

Acolo statul este redus la starea de legitimă apărare, avînd datorința să apere cu ori-ce mijloace organismul și așezămintele ce societatea și-a dat în decursul dezvoltării sale și care numai pe încetul, pe calea evoluțiunii se pot modifica spre binele tuturor, întrucât au trebuința de reformare. Aici este tocmai contrarul, aici o parte mare a societății, în definitiv majoritatea populațiunii alcătuitoare de stat, este în poziție de legitimă apărare contra unei minorități îmbuibate, care singură se gherează de cetățenime politică, care și-a făcut monopol din toate drepturile făcînd celorlalți parte numai din datorința și poveri.

Nu dar' pentru-că ar avé tendențe analoge cu ale socialistilor și anarchiștilor, au naționalitățile nemaghiare să îndure terorismul puterii statului, persecuții chiar mai mari ca cele îndreptate în Apus contra acestora, ci pur și simplu numai pentru-că nu voesc să-și lapede limba și naționalitatea, ci din contră voesc să-și elupte, pe căi și cu mijloace legale, garanțiile de a și-le conserva și desvolta în conformitate cu firea și tradițiile lor.

La noi dar' nu statul este cel amenințat, ci naționalitățile; nu acestea sînt prigonitorii, ci ele sînt prigonitele, nu ele terorizează, ci sînt crâncen terorizate de cei ce din întemplantare dețin puterea statului.

Astfel terorismul acesta nu poartă numai odiul ce cade asupra ori-cărui sistem violent, chiar și când servește o cauză dreaptă și salutară, ci poartă și stigma nedreptății, care totdeauna este imorală și condamnată.

Ear' lucrurilor imorale dela naștere le este inherent germele peririi, care în cazul de față cu atât trebuie să fie mai aproape, cu cât terorismul se potentează mai mult.

Să nu desperăm dar', ci să suportăm rezoluții și cu bărbăție toate loviturile ce cu atâta brutalitate se descarcă asupra noastră, tari fiind în convingerea, că cu cât furtuna este mai turbată, cu atât mai repede se va ivi ear' soarele prin văzduhul curățit de neguri și miasme. . .

Sofisme patriotice. În afacerea „agitațiunii naționalităților” a înaintat și congregația comitatului Hunedoara o petiție către casa deputaților. Din aceasta foile din Budapesta publică următorul extras: „Știm noi bine, că de pedepsirea celor ce agită sau păcătuesc în alt chip contra constituției țării, și de reprimarea delictelor și crimelor de felul acesta fiecare țară trebuie să se îngrijască în conformitate cu legile sale positive

și că la rezolvarea acestei chestiuni nu este permis a procedea în mod unilateral — din punctul de vedere al naționalității sau al puterii. Tocmai de aceea nu ne-am alăturat la propunerile desfășurate în adresa comitatului Cojocna, deși recunoaștem că în multe direcții conțin principii directive vrednice de atențiune. Singura noastră dorință și aspirație este, că regatul St. Stefan, iubita noastră patrie comună, crescînd neînterupt în putere și vază, pe baza egalității de drepturi și a libertății, să poată conta într-o formă la credința tuturor cetățenilor sei și ca puterea unitară a țării să fie asigurată prin astfel de instituții stabile, care, mulțumind pretenșiunile legitime ale tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, să ducă la consolidarea statului unguresc la realizarea ideii de stat maghiar. Aceasta o cerem și o așteptăm noi dela legislativa țării. — Va să zică tot aceeași confuzie premeditată cu „mulțumirea tuturor pretenșiunilor legitime” a cetățenilor „fără deosebire de naționalitate” și de altă parte „realizarea ideii de stat maghiar” adecă maghiarizarea. Cum zice Neamțul? Spală-mi cojocul, dar' nu mi-l uda. Vom reveni altcum mâine asupra acestui gallimatias patriotic.

Persecuții la infinit! Ni-se scrie din Blaj: În 23 Februarie a. c. au fost citați la judele de instrucție din Blaj domnii Stefan Maris și Septimiu Basil Mureșan, de prezent teologi de Blaj, pentru aderența trimisă încă astă-vară la adresa dlui Aurel C. Popovici în Sibiu.

La întrebările ce li-s'au adresat din partea judelei de instrucție, ambii declară că recunosc subscrierea și trimiterea acelei aderențe, accentuînd totodată că și-au ținut de sîntă datoriță a mîngăia și a încurajia pe dl Aurel C. Popovici prin acea aderență, în suferințele ce avea să le îndure în o pedeapsă atât de grea, ca niște fii ai acelei națiuni pentru care ilustrul bărbat a lucrat cu atîta zel și abnegațiune.

Starea excepțională la Români din Ardeal este titlul care îl dă „Národní Listy” din Praga unui articolaș în revista sa despre politica internă, dela 24 Februarie și în care vorbește despre aspirările noastre.

„Pe lângă prigonirile de tot felul — zice foaia cheică — la care sînt expuși oamenii singuratici printre Români pentru convingerile lor naționale și atitudinea lor impuneătoare, mai are încă și presa lor a suferi multe nelegiuiri”.

Pe urmă istorisește în câteva trăsături drastice întemplantările cu suprimarea celor două ziare ale noastre; vorbește de procese și de „patenta împărătească” sfîrșind cu exprimarea opiniiunii, că într'adevăr Români din Ardeal trăesc în stare excepțională de 27 ani ai regimului constituțional maghiar.

FOIA „TRIBUNEI”

„Dan”.

(Roman de Al. Vlăhuța)

... Nu-și vorbisera... dar' câte nu-și spuneau ei când se uitau așa perduți unul la altul, înfiorați de misterioasa atingere a sufletelor lor, simțind amîndoi din lumina ce răsăria deodată pe fața lor, din focul și duioșia cu care se priviau, că în momentele acelea se înțeleg, viețile lor se sorb și se tolesc într'un singur gând, ei își dau bine seamă, că dacă stau așa neclintii și pătrunși ca de o evlavie sfîntă, e că în existența lor se oficiază un act solemn, o taină mare, ceva care dă fiorul eternității!

Dan se încălește, îl îmbată farmecul expansiunii, tîria gândurilor atîta timp închise: el își spune noptile de visuri și de neliniște, credința lui că Ana e singurul suflet care l-ar înțelege, și l-ar da putere și entuziasm: o adora, viețua lui nu mai respiră decît prin ea, o simte în cele mai secrete gânduri, temeri și speranțe ale sufletului lui: de când o știe nenorocită, de când a aflat cum

se închidea în odaia ei și nu voia să vadă pe nimeni, și cum a plecat cu bietul tată-seu ca să-și ascundă durerea de ochii rîi și veninoși ai lumii, de atunci par'că o iubește și mai mult, gîndurile lui o caută, o urmăresc din ce în ce mai însetate, și mai bolnave de dorul ei. Acum par'că o vede mai bună, mai cuminte, mai mare în tristețea ei... poate-că e o nebunie, dar' simte că viețua lui ar fi deșertă și n'ar mai însemna nimic, fără neliniștea și așteptarea aceasta tristă, dureroasă și totuși nespun de dulce; când se gîndește la ea, la viețua pe care ar duce-o ei împreună, odată și se însemnează toate, par'că o altă lume și se deschide, aude glasul ei chemându-l la fapte mari, și în farmecul iubirii ei, și se pare că ar deveni atotputernic. . .

„Dan”, despre care se vorbește mai sus, este eroul romanului cu acest nume scris de dl Al. Vlăhuța. . . Un poet, care își chină viețua în București ca ziarist și profesor pe la institutivale private. . . Ana e fată bogată, elevă a lui Dan. Cade jertfă bestialității unchiului ei, pe când Dan o iubește ca pe o sfîntă. Îi mărturisește amorul lui numai după ce o știe fată căzută, mamă, la Paris, unde ple-

case cu tatăl ei, sărăcit, să scape de răutatea lumii. . . E o scenă, care te face par'că să-ți oprești răsufletul, unde autorul descrie cum în fine, după un sbucium de mai multe luni, Dan întâlnește pe Ana și o ridică, o readeșteaptă la viață, spunîndu-i că o iubește și luându-o de nevastă. . . Ear' de aci încolo întreg romanul e o analiză măiastră a două suflete nenorocite: Ana, care în oraș nu poate trăi senin, deoarece-ce totul îi amintește viețua bogată de odinioară și oroarea prin care a trecut, ear' la țară, unde soțul ei nu poate suporta sărăcia, lipsurile la care n'a fost învățată. . . Dan, care se convinge din ce în ce, că nici chiar această femeie, pe care a sîfîțat-o printro-o dragoste fără seamă, nu-l înțelege, nu e idealul, pe care el îl visase și crezuse că l-a găsit. . . Torturat de acest gând nu mai poate nici să scrie, deși îl chină dorul plămîirii unei opere, care să-l facă nemuritor; nu-și mai poate îndeplini cum trebuie funcția. De aici o mulțime de neplăceri, așa că în fine ajunge destituit. Aceasta tocmai cînd covîrșit de atâtea suferințe mintea și se întucea, încît ai sei îl infernează într-o casă de rebuni. . .

Atîta e povestea. . . Nu-i mult, nici ceva lucru extraordinar s'ar pute zice. Cea-

ce ridică însă valoarea romanului, nu e acțiunea încălțată și excitantă, ce a ajuns un fel de clișeu deja a celor mai multe romane, ci profunzimea, cu care autorul studiază cele mai delicate trăsături ale unor caractere, de care mulți dintre noi întîlnim în viețua de toate zilele, fără a ne lovi de ele, dar' care vîzute prin prisma artistului, ni-se prezintă ca manifestări, ce ne leagă întreaga atenție, ne face meditati, ne deschide un nou orizont, un nou chip de a vedea și a judeca lucrurile. Începînd cu toptangiu și moșierul, care fac socoteală cât căștiga d-na Rașpa, directoara pensionului, și urmînd cu descrierea scenei din salonul doamnei directoare a institutivale de fete: cum stau de vorbă părinții, ear' fetele cum își petrec; apoi duioasele amintiri din copilărie ale lui Dan; viețua dela redacție; caracterizarea lui Albert (vîr al Anei); cele trei pagini (165—168) unde arată setea de scandal, de-a bărni, a societății moșierului, stricate, care numai prin știri de senzație se mai poate excita; confesiunea lui Dan către bunul seu amic Priboianu (reprodusă la începutul acestei dări de seamă); incondeierea nemuritorilor dela Academie și până la cea mai infimă reflexie sufletească a lui Dan și Ana, — totul în acest roman este

Franția pentru noi.

Eată importantul articol de care am pomenit în unul din numerii nostri precedenți, articol apărut în ziarul francez „Le Nord”, despre care se știe de mult că e inspirat de multe-ori de ministrul afacerilor străine rusesc. Articolul e scris și înalt de dl Florens, fostul ministru de externe al Franței. Îl dăm în extenso precum urmează:

Una din consecvențele cele mai firești și cele mai legitime ale regimului de libertate este, că poporul, avînd în mînile-i conducerea afacerilor publice, se îndeletnicește mai viu și mai exclusiv cu grijile politice interne și că mai rar scoate capul prin fereastră să vadă ce se petrece afară și că întemplantările exterioare le privește cu aruncătură de ochi fugitivă, ear' nu pironită.

Cu toate acestea ar fi un egoism strîmt și orb dacă ne-alam desinteresa cu desăvîrșire de soartea celorlalți popoare din continentul european și de a ne astupa urechile față cu plîngerile și revendicările naționalităților asuprite. Așa ceva ar însemna a ne lăpăda de toate aspirațiunile generoase, de toate tradițiunile nobile ale neamului nostru. Am dovedi prin astfel de purtare că nu cunoaștem deloc adevăratele interese ale noastre. Triumful principilor de dreptate și de libertate este cea mai sigură, cea mai bună cheazăie pentru conservarea păcii. Este o înfrîngere a aceluia, care consideră ca mijloace de guvernare volnicia și forța brutală; triumful dreptății este cauza slăbirii, neputinței și ruinei lor; prin urmare este ceea ce ne conduce către acea zi, în care oărmuirea lor își va lua sfîrșit și în care ei vor fi siliți să renunțe la nelegiuirile lor, când vor fi nevoiți să lase din mîni zălogurile celea scumpe și prețioase pe care ni le-a răpit.

Sistemul de astfel de indiferență scundă și egoistă ar fi cu atât mai nepriceput și neiertat, cu cât acl e vorba de reclamațiunile întemeiate, de plîngerile și revendicările unui popor, care are cu poporul francez atâtea puncte comune de obârșie și de simțăminte cum e poporul românesc. Descendenți nede-generații ai vechilor colonii militare, pe care poporul roman le așezase pentru a ocroti grănițele mării sale împărății împotriva Dacicilor, Schiților și neamurilor finice, venite din Asia, Români au păstrat, cu toate națiunile latine legături puternice, pe care a nu le cultiva ar fi o orbire și o greșeală politică. Limba lor este limba latină abia ceva stricată prin pronunțare și contact mai îndelungat într'un șir de secolii cu idiome barbare ale neamurilor învecinate sau ale birutorilor sălbateci; religiunea lor, datinele, rostul vieții lor de familie, politică și economie sînt comune cu ale noastre.

Ar fi o necumîntenie mare din partea noastră să lăsam să fie sdrobit, sub povara aspirărilor finice (adecă a Maghiarilor. Red. „Tribune”) și germane, acest grup de zece milioane de Români, care alcătuiește pen-

studiu psihologic. . . Îți face impresia ca-și-cînd ai asista la un curs universitar, unde un profesor savant, trecut prin toate durerile și bucuriile vieții, analizează virtuțile și viciile omenești. Deși cu sfîrșit tragic, romanul te lasă înseninat în suflet: pentru-că totul s'a petrecut natural, autorul n'a căutat ca în chip forțat să te emoționeze, ci după ce ai pătruns în sufletul eroului și vezi suferințele căror el a căzut pradă, te și aștepti să cadă sdrobit de nenorocirile, care s'au născut din însași firea nenorocită a lui.

Ca stil și chip de a expune, „Dan” de sigur va rămîne model în literatura noastră. Clar, duios, energic, dureros, exasperat — după-cum e situația psihologică, dar' în fine pentru fiecare situație autorul are cele mai alese, cele mai puternice cuvinte. Îl cetești pătrunzîndu-te de cuprins și fermecîndu-te de sonoritatea, cu care dl Vlăhuța își povestește. Cu o măsură fericită, d-sa a rămas și ca romancier — poet.

Prin „Dan” dl Vlăhuța a ajuns să ocupe între romancierii români locul, pe care Eminescu îl are între poeți.

Noiel.

tru totdeauna o avangardă a civilizației latine în Orient, care, în ziua când popoarele se vor încheia în urma urmelor așa cum cere știința după rudenția lor de neam, de obârșie și de limbă, se va apropia negreșit de națiunile latine și le va slugi acestora drept sentinela împinsă înainte.

Francia și-a îndeplinit în mod destoinic acest rol de ocrotitoare și de liberatoare față de cea parte a poporului românesc, pe care întâmplările de invasiuni și de cuceriri o pusese sub jugul odios al Otomanilor. Nu există de loc cuvinte ca Francia să arete acum mai puțin simpatie și să se lapede de misiunea ei nobilă tradițională față de o altă fracțiune a poporului românesc, jertfa și ea a unei opresiuni nu mai puțin crude. Această asuprire, a cărei intensitate crește pe zi ce merge, ale cărei consecuențe devin fără preget tot mai odioase, tot mai mult în contradicție cu toate principiile moderne de libertate, de sfințenia drepturilor conștiinței și ale tradițiilor de familie.

La începutul secolului acestuia, Maghiarii știură să câștige simpatia întregii Europe liberale prin voința, îndrăzneala și stăruința cu care își apărură revendicările lor naționale. În toată perioada cea lungă a luptelor în contra asupririi tiranice și inteligente a birocrației din Viena, Francia nu cruța să le trimită nici încurajări nici strigăte de învoire.

Astăzi, abia scăpați de sub despotismul nemțesc, ei se razimă pe alianța cu Nemții, pentru a apăsa cu un jug și mai nesuferibil încă popoarele care au fost părtașii lor de suferințe, de lupte și de nenorociri; astăzi ei își instrăinează tot mai mult simpatia care odinioară erau forța lor și i-au dus la biruință.

Popoarele liberale din Apusul Europei se întrepesă în folosul Maghiarilor în conștientizarea lor, când despotismul german le refuza egala împărțire de drepturi. Nu trebuie să se mire, dacă opiniunea aceluiași popoare se întoarce împotriva lor, când, în șovinismul lor orb și tiranic, refuza națiunilor slave și celei române nu numai egala împărțire de drepturi, ci însuși dreptul de existență a acelor popoare, care nu sunt legați cu Maghiarii decât printr-o expresie geografică, născocită de curând pentru trebuințele echilibrului nesigur al unei politici pângărite, prin expresia geografică de *Transleithania*.

Cerințele Românilor, locuind în număr de sigur egal dacă nu mai mare decât Maghiarii pe teritoriul așa zisei „*Transleithania*”, sunt nu se poate mai îndreptățite și mai modeste și de felul acela, încât trebuie să stai uimit, cetind că la sfârșitul secolului al XIX-lea un popor european se fie încă constrâns a-și reclama drepturile așa de esențiale și necontestabile.

Românii ardeleni nu propagă irredentism, precum o fac asta Italienii din Triest și Trentino. Ei nu urmăresc unirea cu frații lor din România independentă. Ei nu amenință, cum o făceau odinioară Maghiarii, a se desliși de de-ăiași dela monarchia austro-ungară, dacă nu le vor fi îndeplinite cerințele legitime; nu amenință cu răsvărire sau ajutorul ce l-ar aștepta din străinătate.

Atitudinea lor este cu mult mai modestă și cu mult mai corectă, și totuși stăpânitorii lor îngâmfăți, uitându-și de trecutul lor nu mult depărtat și de conflictele lor cu prerogativele dinastiei habsburgice, voesc să-i pună pe toți Români în stare de acuză, a-i urmări și osândi pentru crima de înaltă trădare.

Străneștii coloniștilor romani, mereu disciplinați după vechia dătină, se mulțumesc a cere egala îndreptățire în alegeri, cale liberă către funcții de stat, respectarea religiei lor, libera folosire a limbii lor materne în acte publice, înaintea curților și tribunalelor, precum și învățământul ei în școale.

Ei nu cer a beneficia de aceste puține concesiuni decât în înțelesul și părțile unde ei alcătuiesc marea majoritate a populației, sau, spre a vorbi și mai exact, unde totalitatea locuitorilor sunt Români.

Eată sub ce condiții simple, alcătuitoare minimul de revendicări ce poate pretinde o națiune așa de veche, așa de însemnată prin numărul relativ mare al populației, atât de alipită la tradițiile ei și decăzută să nu abdică, a nu lăsa să fie stărbilită sau absorbită, eată sub aceste condiții Români din Ardeal sunt gata a fi supuși foarte credincioși ai Maiestății Sale Apostolice și Romane, Împăratului Austriei și Regele Ungariei.

Dacă ar căpăta împlinirea acestor câteva pretențiuni legitime pe care le cer în zadar dela șovinismul maghiar, ei ar deveni un element afară din cale de prețios, pe care un guvern îndemănat s'ar sili cu stăruință a-l cruța în aglomerațiunea destul de împesărită a popoarelor ce trăiesc laolaltă în *Transleithania*.

Ei ar pute slugi drept greutate în cumpănă față cu influențele slave și germane și a le ține cumpănă. Ei ar constitui o legătură prețioasă cu civilizațiile și limbile Apusului; chemați a servi drept cumpănitori în rîvnele prea ferbinți ale naționalităților încurajate une-ori chiar de către puteri străine în îndărgirea lor cu care își pun revendicările, ei ar fi dușmani față cu aceste ingerențe amenințătoare pentru ei; ar fi element moderat interesat întru a menține echilibrul pe cât se poate de exact și drept între toate pretențiunile rivale și reclamațiunile exagerate.

Descendenții ai tovarășilor de arme ai „Bicului lui D-zeu”, Maghiarii au moștenit dela strămoșii lor strajnic unele însușiri de cutezanță, de voință și de stăruință. Dar prin darurile de inteligență și prin limba lor ei se apropie mai mult de Turci și de popoarele asiatice decât de neamurile europene. Rasa finică are negreșit merite și ea, ear' eu nu voesc să nu țin seamă de ele, dar' trebuie să se știe că din punctul de vedere al culturii înalte, ea nici-o dată n'a dat și nu este menită a da rezultate care s'ar pute măsura cu acelea pe care și-le pot atribui rasele latine, slave sau germane.

Fiii din Ungaria (adecă Maghiarii. Red. „Tribunei”) sunt prea inteligenți pentru a pute trage nădejde că vor nimici sau înghiți în folosul lor celelalte naționalități din *Transleithania*, de origine romană, slavă sau germană. (Se vede, că dl Flourens tot încă nu-i cunoaște, nu li-a studiat bine psihologia finească a „compatrioților” noștri, pe când îi ajungea să iee spre acest scop numai pe unul, Tisza Kálmán și s'ar fi convins că nu numai nu sînt „prea inteligenți”, ci din contră prea... nu știu cum am zice... Red. „Tribunei”). Ei nu pot să-și închipuiească, să facă din haina această de *arlequin* o țeară cu un neam cum e Francia, Englitera, Germania etc. Ei s'ar isbi de împotrivire neînvinșă din partea raselor pe care ar voi să le contopească, fiind ajutate de către naționalii lor din străinătate și de însași Coroana, care are interes a cumpăni mereu diferitele forțe pe to: terenul monarchiei, pentru a pute, într-o măsură oare-care, să le contrabalanseze, să le rețină și să le neutralizeze, și ale căror simțăminte religioase sînt vătămăte prin persecuția pusă la cale de către Jidovi și protestanții din Ungaria în contra catolicilor români (? Red. „Tribunei”).

Cu cât mai puternică și mai la adăpost ar deveni situația Maghiarilor, astăzi încă destul de nesigură și slabă, dacă ei ar voi să admită ceea-ce este chiar rostul fiecărui drept public modern; ceea-ce este o forță și un curent în fața cărora vor trebui odată totuși, ori-cât de îndărgiți ar fi în pornirea lor, să se plece, egala îndreptățire a tuturor cetățenilor înaintea legii, înaintea politicii și legii religioase. Când vor înceta a refuza altora a ave și acestia țeară lor în viața, la care au drept, Maghiarii ar ridica în măsură mare rolul neamului lor și i-ar da, înaintea Europei, un prestigiu de învins.

Flourens.

Proiectele politice bisericesti.

Sedința de Sămbătă a parlamentului maghiar a fost mai liniștită ca cea din ziua premergătoare. Dintre oratoriile care au debutat cu acest privilegiu amintim în prima linie pe Francisc Pulszky.

Oratorul constată, că proiectul de lege despre căsătoria civilă a produs mare interes în cercurile cele mai largi. Rare-ori s'a întâmplat ca toți factorii vieții politice să iee parte atât de viuă la desbaterile unui proiect de lege.

Beöthy Ákos: Cu deosebire autoritățile, care conduc totul.

Francisc Pulszky: Nu autoritățile, ci acele cercuri, care într'un stat democrat trebuie să fie normative pentru autorități. (Contraziceri în stînga.) Cât de mare e interesul acestor cercuri o dovedesc mai bine oratoriile opoziționali, care au constatat că de mare e curentul împotriva cărui au trebuit să lupte. Dar' ceea-ce dovedește și mai mult decât aceasta interesul general, zice Pulszky, e împregiurarea, că pe când în alte state singură introducerea căsătoriei civile a dat privilegiu la desbateri ce au ținut ani de zile, bună-oară că în Francia, la noi s'a introdus în același timp matriculele de stat, s'a creat dreptul matrimonial unitar, s'a exoperat introducerea judicaturii de stat în afaceri matrimoniale, s'a decretat introducerea căsătoriei civile obligatoare și pe deasupra s'a purtat de grije ca să se reguleze definitiv raporturile între stat și biserică. Aceasta justifică pe deplin interesul general, pentru-că e vorba de o acțiune mare și importantă, care va lăsa urme adînci în viața națiunii.

Oratorul amintește apoi de declarația contelui Iuliu Andrassy asupra căsătoriei civile, la care s'a provocat Apponyi, și zice că Andrassy nu a făcut aceasta din lipsă de liberalism și a motivat-o prin faptul, că lupta numai atunci e permisă a o primi, dacă e o

necesitate imperativă. Acest argument e o dovadă de atitudine corectă ce a observat în fazele de mai înainte partidul liberal. Câtă vreme progresul liberal era cu puțință și fără de luptă, partidul liberal a evitat lupta preferind mai bine evitarea luptei decât cea mai strălucită victorie. Acum însă, exclamă oratorul, lucrul trebuie rezolvat definitiv. Aceeași politică, același patriotism, care au evitat ciocnirea câtă vreme a fost cu puțință, vor primi lupta ce a devenit inevitabilă și o va duce la sfîrșit. (Aplause vii în dreapta.)

Pulszky își termină discursul făcînd apel la camera ca să primească cu mare majoritate proiectul și prin asta să dovedească că voeste în toată serioșitatea pacea profesională.

Discursul lui Pulszky a fost însoțit de aprobări și aplause furtunoase în dreapta.

Al doilea orator a fost Iosif Hortobányi, redactorul-șef al ziarului clerical „*Magyar Allom*” care combate proiectul.

După el a vorbit Horváth Gyula, care a apărut proiectele, pe care însă nu le votează guvernului, ci țerii. Ca membru al partidului național, oratorul provoacă pe toți politicii liberali a se grupa în giurul steagului liberalismului.

În termeni aspri oratorul critică apoi politica și liberalismul contelui Szapary.

La sfîrșitul discursului sau oratorul provoacă pe toți liberalii camerei să deie tot concursul lor ca să ajungă la isbînda ideilor liberale. (Aprobări vii. Strigăte de „*ajjen*” și aplause în dreapta și stînga extremă.)

Sufragiul universal în Austria.

În preșara deschiderii parlamentului austriac s'au ținut în Viena mai multe mari adunări ale partidei social-democrate, în care s'a cerut dreptul electoral general și direct. 21 de adunări s'au ținut în cercurile orașului Viena, care au decurs în cea mai mare liniște, afară de una, care a fost disolvată de poliție, din cauză că vorbitorii atacară vehement guvernul și parlamentul.

La aceste adunări au luat parte foarte mulți lucrători. Toate salele erau îndesute, e mare mulțime de oameni, care cereau să intre, dar' nu li-se permise din considerațiuni de siguranță.

După-ce se terminară discursurile toate adunările primară următoarea rezoluțiune:

„Avînd în vedere, că lipsa de drepturi politice a două din trei părți ale poporului nu mai poate dura și mai departe; că poporul muncitor a declarat sus și tare, că nu mai suferă, ca aceia, care-l exploatează economic, să-l țină și în sclăvie politică; considerînd, că prin reforma electorală proiectată de contele Taaffe și sancționată de Coroană și prin declarațiunea conglăsuitoare a partidelor dominante, precum și aceea a guvernului actual, s'a făcut măturisirea, că ordinea electorală de astăzi e o nedreptate și că starea aceasta nu mai poate dura; considerînd că cu toate aceste, partidele dominante intru-nite în coalițiune și guvernul mai fac încercări să trăgăneze reforma electorală, adunarea de astăzi declară:

Adunarea protestează în contra încercărilor, de a da expresiunea domniei elaselor prin susținerea nedreaptă a reprezentanței Curiiilor și declară, că mișcarea populară, care a adus în curgere revisiunea constituției, nu se va odihni până când nu se va ajunge scopul drept și rațional: dreptul electoral direct, egal și universal.

Publicul primi această rezoluțiune cu strigăte de „Trăească votul universal!”

Idea sufragiului universal prinde rădăcini tot mai adînci în straturile popoarelor din Austria și de deosebire în cercurile muncitorilor socialiști, care însă nu trebuie confundată cu socialiștii din statele naționale ale Europei. Acestia din monarchia noastră sînt socialiști în sens național, care se luptă din toate puterile pentru egala îndreptățire națională, pe când cei din Francia, Germania etc. se luptă pentru isbînda ideilor cosmopolite.

Țeara-Hațegului contra politicii bisericesti.

Ni-se scrie din Hațeg:

Conștiința națională și a dreptului nostru a început a se desvolta în măsură mare și la poporul părăsit și uitat de toți din Țeara-Hațegului, din care numai foarte arare-ori puteai ceti despre vre-o mică mișcare națională, cu atât mai adese-ori însă despre vinderea dreptului celui mai însemnat de alegători. De astă-dată a fost dejuns un avîrpublicat în cronica „Tribunei” spre a vedea răsărind ca din pămînt din toate părțile alegătorii români din cercul electoral al Hațegului și în frunte cu braviilor lor preoți alergînd din mari depărtări la Hațeg ca să-și arete nemulțumirea cu planurile și intențiunile

nile guvernului maghiar în ocărnuirea nefericitei noastre patrii.

Se publicase adecă din partea cătorva Jidano-Maghiari din Hațeg, că se va ține în 25 Februarie a. c. o adunare a alegătorilor din cercul Hațegului pentru a trimite guvernului adresa de aderență pentru proiectele de legi bisericesti, care agitează astăzi toată țeara. Când ne-am prezentat alegătorii români, inteligență și popor, în sala casei maghiare din Hațeg, bieții „aderenți” au rămas înmărmuriți, căci noi eram peste o sută, ear' ei nici donăzeci, și nici acestia nu aderau toți. Să-i fi văzut cum se retrăgeau, cum nu ziceau căre, și poate de frică, de voce bună, au sfîrșit ori-ce discuție. Ori-ce conclud de aderență veți fi adus voi domni, li-s'au zis atunci din partea la ai noștri, acela nu este în numele alegătorilor din cercul Hațegului, ci numai în numele vostru al cătorva păcătoși ce sînteți.

După aceea conduși de dnl Bontescu și Muntean din Hațeg, în corpore ne-am dus la sfînta biserică, ca acolo să ne rugăm la Dumnezeu părinților noștri: pe cei-ce se înalță să-i smerească, ear' pe cei smeriți să-i înalțe.

Eșind apoi întăriți din sfînta biserică, poporul striga: „Să mergem la dl vicar, dacă dînsul n'a venit cu noi, să-i cerem seamă pentru-ce nu se arată barem, necum să fie în fruntea noastră, după-cum i-s'ar cuveni.

Așa și făcărăm. Acasă a trebuit să-l căutăm și să-l găsim pe domnul vicar, căci slujba dumnezească și-o isprăvisse cam de dimineață. I-a spus-o verde un brav poporean: „Noi venim, Măria Ta din depărtare, ear' pe Măria Ta în loc să te avem în frunte, trebuie să te scoatem din cuibul Măriei Tale”. Cuvintele acestea l-or fi atins poate pe dl vicar, căci în cele din urmă totuși s'a hotărît să meargă cu noi la banchet măcar, unde neavînd încărto a trebuit să ne făgăduiească că se va face în curînd o convocare formală a tuturor alegătorilor români din cercul Hațegului. Da, domnule vicar, vrei nu vrei, noi trebuie să ne adunăm, căci doar' nu-ți vei fi uitat de circularul consistorial, care îndeamnă pe toți, preoțime și popor, să ne apărăm dreptul sfîntei noastre biserici. Sau ne conduci ca un păstor vrednic, sau mulțumește-te de onoarea ce nu i-și se cuvine.

A mai fost și un preot păcătos, care ca totdeauna, așa și acum, pentru cinci zloți și-a vîndut dreptul seu și al poporului seu credincios, și acesta a fost preotul din Livadia: Sigismund Vladislav, nemeș de viță, sau după-cum ti zice poporul: popa Zsiga, care nime cu dreptul i-se și cuvine.

După banchet ne-am depărtat cu toții la vetrele noastre, pentru-ca în număr înzecit să ne reînțorcem în curînd la adunarea națională ce se va convoca. Dumnezeu să ajute sfîntele noastre cauze, pentru care luptăm.

Un alegător din cercul Hațegului.

CRONICĂ

Starea sănătății archiducesei Maria Immaculata. După-cum se svonește în cercurile medicale din Viena, starea sănătății archiducesei Maria Immaculata inspiră serioase îngrijiri. Se zice că s'au observat simptome de otrăvire a sîngelui. Archiducesa purta de obicei ciorapi de mătăș colorați. Nu demult strivindu-o ghetele și-a atras o mică rană la piciorul drept. La început nu s'a dat nici o atențiune răni. Mai tîrziu însă rana a luat dimensiuni tot mai serioase, până când în urmă i-s'a inflammat întreg piciorul. Medicii făcînd analiza ciorapilor, au constatat că culoarea lor conținea substanțe otrăvicioase, care venind în contact cu rana au produs o otrăvire a sîngelui.

Concertul d-soarei Leontina Gärtner (Grădinar) va ave loc Duminecă în 20 Februarie (4 Martie) în sala dela „Musikverein”, cu binevoitorul concurs al d-soarei Bertha de Riesenberger, a d-soarei Marie de Soos și al domnului pianist Victor de Heldenberg cu următorul program: 1. Haydn I. Concert pentru Violon cello 2. a) Iensen A: Klinge, Klinge mein Pander; b) Meyer-Hellmund: Mein Liebchen; c) Gastaldon S.: Musica Proibita; 3. Schytte L.: Pantomimes, pour piano; 4. a) Schumann R. Adagio; b) Poper D.: Tarantelle; 5. a) Brahms I.: Lied; b) Moszkowsky M.: Schlaflied; c) Brahms I.: Zigeunerlieder; 6. a) Schubert F.: Du bist die Ruh, b) Schumann R.: Traumerei; c) Poper D.: Spinnlied. Vînzarea biletelor de intrare pentru acest concert a primit-o din deosebită bunăvoință librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, unde deja se pot face prenumerațiunile. Provoacăndu-ne la cele deja scrise despre tinera artistă, recomandăm concertul excelentei virtuoză onoratului public cu toată căldura.

Un nou gimnasiu superior în Budapesta. Se depeșează din Raab, că abatele archiepiscopesc Hrváth Fehér a învîntat decanii orldului Benedictinilor la o conferință în Panonhalma, în afacerea înființării unui gimnasiu superior în Budapesta.

Nenorocire. Ni-se scrie din Chergheș: Duminecă în 6/18 Februarie s'a întâmplat în comuna Chergheș un ospet, la care Cismaș Adam (un tîner cam de 20 ani) din Bretelin puscănd cu un revolver între oameni,

glonțul a nimerit pe George Goț (tată a 2 copii) din Chergheș chiar aproape la coada ochiului drept, carele deloc a căzut la pămînt ca mort și numai după mai mult timp abia și-a venit în fire, când fu adus de alți oameni într-o casă. Rănitul se curează în spitalul din Deva. De mirare este, că la acest ospet a fost față și părinții tînerului, niște oameni tot așa de înțelepți (?) ca și fiul lor, care nici călători nici așa avuți nu sînt, ca să aibă trebuința a se apăra de lotri și totuși sufer ca fiul lor ușuratic de minte să poarte astfel de armă, prin care periclitează viața altora.

Un cas curios. Zilele acestea un anume Constantin H., licențiat în drepturi dela universitatea din Agram, a prezentat o rugare la camera advocațiilor în Timișoara, ca să fie înscris în lista candidaților de advocați. Camera însă și-a respins cererea din motivul, că primul rigoros nu l'a făcut la o universitate din țeară, ci la cea din Agram, care e străină, și astfel n'are dreptul de a face celelalte rigorose în țeară. Apelând la Curie, aceasta a ordonat ca H. să fie indus în lista candidaților de advocați, după-ce universitatea din Agram, în sensul dispozițiilor art. de lege XXX.: 1868 și art. de lege L.: 1879 e a se considera ca universitate indigenă, și candidații care au făcut examenele la această universitate trebuie admiși în Ungaria la cenzura de advocat.

O crimă oribilă s'a săvîrșit de curînd în Petrovaradin în următoarele împrejurări: Un zidar cu numele Grüneberg, om căsătorit, întreținea de mai multă vreme relațiuni de dragoste cu servitoarea Ivana Ivacic. Dela o vreme însă i-s'a urit de fată și și-a propus să o omoare, neputîndu-se altfel scapa de ea. Ocazia nu a întârziat. Într'una din zile fata ti făcu propunerea ca să fugă împreună. Propunerea aceasta ti era binevenită, căci acum își putea pune în executare oribul plan. Asasinul se învol și o însoți până la șanțul fortăreței. Ajunși acolo fără de veste se aruncă asupra nenorocitei fete, o sugrumă și apoi aruncă cadavul în șanț. Asasinul a fost descoperit și arestat.

Un Jidan tras pe sfoară. Jidanul Samuel Königstein din Kaposvár, gheșef ca toți jidanii, avea mare dorință să cumpere polițele unui concurrent. El a însărcinat pe un agent din Budapesta cu această operațiune. Agentul a primit însărcinarea, dar' de atunci n'a mai auzit de agent, până mai zilele trecute, când Jidanul, spre marea lui bucurie, primi o scrisoare împovorată cu rambursă de mai multe sute florini. Scrisoarea purta stampila și sigilul unei mari case de comerț din Budapesta, cu care stetea în relații comerciale. Jidanul nebănuind nimic rău, se duce la postă, ridică scrisoarea și plătește rambursă. Desfăcînd scrisoarea, gasește în ea două polițe fără de nici o valoare, amîndu-n din anul 1868. Disperat Jidanul alergă la un avocat și i'predă afacerea. Acesta făcu arătare la poliția din Budapesta. Până una alta însă agentul și-a vîntat de drum și Jidanul nostru a rămas cu buzele umflăte.

„Wie häsz?” Eată lista cea mai nouă a percușiunilor maghiarizate: Francisc Baumann, care și-a schimbat numele în „Virányi”; Iacob Schlesinger în „Szirmai”; Avram Goldstein în „Római”; Moritz Stiller în „Szabó” și Iosif Rosenzweig în „Radnai”. Cam puținei de astă-dată, dar „patrioții” se bucură și de acestia!

Întrunirea liberalilor. Foile din România scriu, că partidul național-liberal a ținut Duminecă 13 Februarie la ora 1 jumătate o mare întrunire publică în sala Dacia. Au vorbit d-nii Nicolae Fleva, G. Paladi, Delavrancea și Anastase Stolojan.

„Societatea pentru cultura și literatură română din Bucovina” și-a ținut la 6/18 Februarie a. c. adunarea sa generală. Despre decursul acestei adunări citim în „Gazeta Bucovinei” următoarele: Propunerea domnului Pridie ca raporturile viitoare ale societății să cuprindă și un conspect mai clar despre totala avere a societății (ca obligațiuni, bibliotecă, inventar etc.) a fost primită. După votarea preliminarului pe anul 1893 s'a trecut la alegerea a cinci membri în comitet. Aleși au fost domni A. Pridie cu 31, N. Ieremievič 28, Const. Morariu 19, Dr. Floa Lupu 17, și d-nii Onicid 17 din 31 voturi. La alegerea comisiunii revisuitoare domnul Dr. Voințchi face propunere ca să se aleagă foștii trei domni, propunerea se primește și sînt ear' aleși domni: Art. Ciunțulescu, Ioan Popovic și Ioan Litvinic. La ultimul punct al ordnei zilei se cetește o scrisoare a domnului George cav. de Popovici, proprietar mae din Stroști, prin care acesta donează fundațiunea sa de 10.000 fl. v. a. „Societății doanelor Române din Bucovina”, cu scopul ca aceste 10.000 fl. să mijlocească crearea căt mai grabnică a internatului și școalei de fete în Cernăuți. Societatea a salută cu aplause scrisoarea dlui Popovici, care are drept că pe când a pus temelie fundațiunii era în părăgînire cultura și a copiilor români și a copiilor, pe când acum mai ales a celor din urmă nu-i îngrijit suficient. În considerarea meritelor sale pentru națiunea română, adunarea generală la propunerea dlui arch. V. V. Repta, numește pe dl cav. de Popovici prin aclamațiune de membru onorar al societății. Propunerea dlui Pridie ca banii gata care se depun spre fructificare să fie depuși în instituție de economie care aduc procenta mai mari, se primește. Propunerea ca membrii societății care au rămas în restanță cu solvirea taxelor să fie șterși — nu se primește. Sedința a fost încheiată din partea președîntului

telui dlui... muzachi cu un intrerit... Maiestatea Sa Imperatul.

Serată musicală pentru Ligă. Foile din București sosită nouă astăzi aici anunță, că în saloanele dlui și d-nei Sihleanu a fost de curând o serată musicală în favorul Ligei. Serata a isbutit pe deplin. Incasările trec peste 2300 de lei.

Tinérul violonist român Enescu. Ziarul "Wiener Allg. Zeitung" dela 11 Februarie n. aduce mari elogii tinérului violonist român Enescu. Eată ce scrie numitul ziar: "Aseară am ascultat în sala "Bösendorfer" pe artistul violonist Enescu, un copil încă, elevul lui Helmesberger, care dirigia în persoană producțiunea micului concert, arătând astfel că privește cu o deosebită mândrie pe acest elev al seu. Este drept însă că o asemenea atitudine din partea sa e îndeajuns de legitimă. Enescu este un talent tehnic extraordinar (ein ganz enormes technischer Talent), care cunoaște deja toate misterele virtuosității moderne. Și dacă va urma să se desvolte mai departe, în mod egal și din punctul de vedere al facultăților sale intelectuale cu privire la muzică peste puțină vreme se va putea cita numele tinérului român printre cele mai strălucite nume de artiști care au fost vrodată. Tinérul Enescu este același despre care a mai fost odată vorba în foaia noastră. El e născut în Dorohoiu (România) și abia e de 12 ani. Dovedind un talent musical extraordinar încă de pe la vârsta de 3 ani, părinții sei l-au încredințat cunoscutului profesor Helmesberger dela conservatorul din Viena, care s'a datat cu toată inima la cultivarea acestui talent cu totul extraordinar.

Societatea politică "Concordia" din Cernăuți și va ține adunarea generală, scrie "Gazeta Bucovinei", Luni în 5 Martie a. c. n. la 3 1/2 ora p. m. în localitățile societății, strada Czirilor Nr. 5 (hotel central). Programul e următorul: Raportul comitetului pe timpul dela ultima adunare generală până în prezent; raportul revisorilor; raportul asupra stării ziarului "Gazeta Bucovinei"; alegerea membrilor în comitet; propuneri eventuale.

Cadoul împăratului Wilhelm dat dlui de Caprivi. "Norddeutsche Allg. Zeitung" anunță că împăratul Wilhelm a oferit dlui de Caprivi, cu ocazia aniversării nașterii cancelarului, un vas și două cupe.

Anarhiștii în Franca. Atentatele din urmă din Franca au scos din fire și pe radicalii și socialistii francezi, care prin organele lor condamna aspru pe anarhiștii numindu-i "teroriști". Se crede, că atentatele anarhiste nu sânt acte individuale și singuratic, ci o conjurațiune întinsă, al cărei sediu se află la Londra. Prin cercurile politice franceze se vorbește, că guvernul are de gând să facă un proiect de lege, în urma căruia anarhiștii să fie depărtați în colonii, pentru-ca acolo să pună baza statului despre care ei visează.

Un scriitor anarhist condamnat. Curtea cu jurați din Paris a condamnat la 2 ani închisoare și la 1000 lei amendă pe scriitorul anarhist M. Grane, pentru o broșură intitulată "Societatea și anarhia". Dnii Elysee Reclus și Octave Mirbeau, cități ca martori au lăudat mult inteligența și cinstea lui.

Anarhista Adrienne Cherville. O depeșă din Paris cu data de 24 c. ni-a anunțat, că autorii atentatului de dinamită dela comisariatul de poliție din Rue des Bons-Enfants, întâmplat anul trecut, au fost Descoperiți. Eată amănunte asupra acestei descoperiri: Judele de instrucție Espinasse, mulțumită cercetărilor comisariului Pêchard, a isbutit să-și câștige dovezii, că la atentatul numit au conlucrat trei persoane, între care un anume Paul Bernhard și o anarhistă cunoscută. După cercetări și cântări îndelungate comisariul Pêchard a descoperit într-o casă veche dela Louvre o odaie în pod, în care au locuit și "lucrat" cei trei anarhiști în 1892. Nu mult după aceea Pêchard a isbutit să aresteze în gara dela Orleans pe un anume B. și în același timp s'a asigurat și de anarhista Adrienne Cherville. Amândouă arestările au rămas secrete. În modula acesta toate scrisorile ce sosiau la adresa areștaților au putut fi prinse. Din cuprinsul acestora s'a aflat, că într-un șant al unui fort din împregiurimea Parisului se află ascunsă o mare cantitate de dinamită. S'au făcut imediat săpături, dar nu s'a putut da de urmele dinamitei. În cele din urmă poliția din Fontainebleau a arestat pe un anarhist cu numele Crétot și l'a trimis la Paris. Comisarul Pêchard, care cunoștea pe Crétot de mul care se ocupa cu fabricarea de bombe, descoperind locuința din Paris a lui Crétot, a făcut perchiștie. Cu acest prilegiu s'a găsit niște documente, în care era indicat locul unde se afla ascunsă dinamita. Locul a fost găsit, dar dinamita nu mai era acolo. Se vede treaba că anarhiștii prinzând de veste, au prevenit poliția și și-au pus în siguranță marfa. Adrienne Cherville, care a așezat bomba, pe care i-o dase Crétot, nu e o persoană de rind. Ea e fiica unui oficer înalt și s'a bucurat de o creștere foarte bună, mulțumită căreia a fost în stare să țină mai multe conferințe, mai cu seamă asupra emancipării femeilor. Cu toate acestea ea a dus o viață foarte destrăbălată. Pentru a nu i-se pute face interogatoriu, ea simulează că e nebună.

Iarna în Italia. Din Siracusa, Catania și Cagliari se semnalează un viscol puternic, care a cauzat multe accidente. Astfel vaporul postei care a pornit la 10 c.

dela Malta la Siracus n'a sosit încă. Se bănuște că a perit. La Catania au suferit naufragiu cinci corăbii. Aproape 20 corăbii n'au putut intra din pricina uraganului în portul dela Catania. Uraganul a fost Vinerea trecută atât de puternic, că autoritățile portului au dat ordin ca toți mateloșii să debarce. O mulțime de alte localități au suferit mult din pricina viscolului. Între Viazini și Manico s'a prăbușit o lavină, care a pricinit mari stricăciuni.

VARIETAȚI.

(Din vieța romantică a unui nihilist.) Într-una din zilele trecute s'a împușcat în locuința sărăcăcioasă din Odesa nihilistul Vladimir Kerkoff, în momentul când poliștii voiau să-l aresteze. Vladimir a avut o viață foarte aventuroasă și romantică în același timp. Pe când era în vîrstă de 19 ani a fugit dela părinți o dată de o rară frumuseță, numită Caterina, la Moscva. Mămă-sa murise demult. Tatăl-seu, un bătrân pensionar a murit de dorul fiului și de rușinea ce i-a făcut-o el. La Moscva, atât Vladimir, cât și amantă-sa (erau amândoi bacalaureii) s'au înseris la facultatea de drept și au trecut cu succes doi ani. În acel timp ei făceau parte dintr-un complot nihilist, care a fost descoperit de poliție. Vladimir a fost condamnat la deportare în Siberia pe timp de 5 ani, ear' Caterina la închisoare corecțională de un an. După-ce a trecut anul, cu banii care îi mai rămăseseră (ea furase dela o bunică bătrână pe care o avea 20.000 de fr.) s'a dus în Siberia la Irkutsk, un oraș în apropierea căruia se afla amantul ei. Deghizându-se în bărbat s'a întâlnit cu el și făcând un plan îndrăzneț au reușit să fugă amândoi din Siberia. Ei au trecut prin Petersburg și Cazan.

De două-ori au fost areștați provisor și de amândouă datăle au reușit să fugă.

Ajungînd la Kiew, frumoasa Caterina se îmbolnăvise în urma atator peripeții, năcazurii și emoțiilor. Ea a murit de ofiică și a fost înmormîntată sub numele de Alexandrona Marthoff. Vladimir însă avea un nume fals. Lumea credea, că ei sânt din Petersburg. Nihilistii însă îi cunoștea bine. După moartea amantei sale Vladimir s'a dus la Odesa, unde a găsit casa părintească părăginită. Cine știe din ce întemplantare poliția a auzit de el și i-a dat de urmă.

După-cum am spus deja, Vladimir s'a împușcat.

El a lăsat în urma sa un lung memoriu din care un ziar extrage cele istorisite mai sus.

Știri ultime.

Viena, 26 Februarie n. Se vorbește că în locul baronului Kraus va fi numit contele Iosif Thun de președinte al Bucovinei. Contele Thun este fiul guvernorului din Salzburg.

Viena, 26 Februarie n. Ministrul-președinte prințul Windischgrätz a prezentat în o conferență a partidelor coalitate proiectul pentru reforma electorală.

Lyon, 26 Februarie n. Ieri a explodat o bombă înaintea unei prăvălii. Nici o persoană n'a fost rănită.

SERVICIUL TELEGRAFIC al "TRIBUNEI".

Viena, 27 Februarie n. M. S. împăratul a primit în audiență de 1 oară pe ministrul-președinte al Sârbiei, dl Simić, care a prezentat Monarhului scrisorile sale de rechemare ca fost trimis al Sârbiei pe lângă Curtea din Viena.

Berlin, 27 Februarie n. Știrea despre o întâlnire la baile Abazia între monarhii triplei alianțe cu țarul Alexandru III. nu este întemeiată.

Reichstag-ul a început discuțiunea asupra tratatului comercial ruso-german. Atât băncile deputaților cât și galeriile sînt pe deplin ocupate. Contele Mirbach, din partidul agrarilor (marilor proprietari) și deputatul Molke vorbesc contra; ear' ministrul de comerțiu Marschal în favorul tratatului.

Paris, 27 Februarie n. Camera deputaților a anulat aproape unanim mandatul deputatului Wilson. (Ginerele fostului președinte al republicei, Grévy, care din cauza necorectei purtări a celui dintâi a fost silit să-și deie demisia din președenție. Redacțiunea "Trib.")

Iarna în Italia. Din Siracusa, Catania și Cagliari se semnalează un viscol puternic, care a cauzat multe accidente. Astfel vaporul postei care a pornit la 10 c.

Bibliografie. "Povestiri" este titlul unei broșuri eșite de sub presă în tipografia A. Murășianu din Brașov, cuprinzînd mai multe bucăți alese traduse și prelucrate după autori străini, mai ales după Tolstoi, de Petra-Petrescu. Se află de vînzare la administrația "Gazetei Transilvaniei" în Brașov.

"Vino lele", piesă musicală de I. Vidu. Se află de vînzare la autor în Lugos.

A apărut! "Dor și jale", poezii de D. Voniga cu o prefață de Ioan Russu Șirianu. Giula, 1893. Editura autorului. O parte a veniturii se destinează înființării fond pentru ridicarea salariilor învțătorilor gr.-or. români la minimalul prescriș prin lege.

"Din traista lui Moș-Stoica" o sută una minciuni populare, date la iveală de Sandu-Pungă-Goaală, dascăl și fiică de popă. O broșură foarte hazlie și plăcută pentru distracție. Se află de vînzare la librăria Ciurecu în Brașov.

"Lumea Ilustrată". Apare în București. Nr. 17 și 18 are următorul cuprins: Turnați-mi vin, poezie de I. N. Roman. — A mea este răsbunarea, roman de Hall Taine. (Urmare). — Taină, după celebrul sonet al lui D'Arvers. — Legenda crinului alb, poezie de Grigori N. Lazu. — Ce am?... poezie de Const. Z. Buzdugan. — Ideal, de Anton Bacalbașa. — Vestala. — Onoare și datorie, roman de Alphonse de Launay (urmare). — Titu Măiorescu de * * * — Un cântec, triolete dd Dem. Moldovean. — Charles Gounod. — Și asta e!... trad. liberă după Strom, de G. N. Lazu. — Truda morții, fragment de Elena D. O. Sevastos. — O noapte teribilă, traducere de Violange. — Hunii. — Două seri, novela de Wagner, din literatura rusescă. — Primum sextet din Bérhard. — Ferlurimi (Firme caraghioase etc. etc.). — Co-moara casei și a familiei (sfaturi folositoare). Ilustrații: Isus și femeia adulteră, tablou de I. Echenau. — Vestala. — Titu Măiorescu. Charles Gounod. — La marginea pădurii, tablou de Am. Wanderwand. — Hunii, tablou de Checa. — La rîul din pădure, tablou de L. Muthe. — Suplement: Invierea fiicei lui Jair, tablou de Albert-Keller.

Broșura 10, nr. 20—21 va avé următorul cuprins: Balada florilor, de Gr. H. Granda. — Epigrame, de Giordano. — Valurile Vietii, de I. Russu Șirianu. — Ea, de Gheorghe din Moldova. — Nașterea Poesiei, de Mircea C. Dimitriadu. — Trolete, Biografia lui A. Naum — Gr. N. Lazu. — Pe margini de lacuri, de Nicola Timiș. — Prea târziu! de A. Steurman. (dela Iași) — Trei păseri, de I. N. Roman. — Cuvada, de Elena D. O. Sevastos. — Veneția-vals, de D. Nanu. — Hoții după Petofi, de Endimion. — Singurătate, de Mastino. — Epigramă, de Basile Lupu.

LOTERIE.

Tragera din 24 Februarie n.

Timișoara: 34 55 56 71 44
Viena: 53 10 59 29 64

Căltindarul zilei.

16/28 Februarie 1894

Julian: Mc. Pamfilie.
Gregorian: Roman.
Sourale: răsare 6:53 apune 5:36

Buletin meteorologic.

Sibiu, 27 Februarie n. 11 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vîntului, Observată.

Din țeară 23 Febr. n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vîntul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 27 Februarie n.

Hotel "Newithrer". Domanyancz, cu soția, din București. Andreu Macskasy, proprietar din Almaș. Wilhelm Susspik, din Budapesta, Póllak și Retezar, din Viena, voiaștri, Iacob Roth, din Jibot, Grünfeld, din Aiud, comercianți. Hotel "Haberman". Petru Hanzu, primar, din Gurăriului.

Economii.

Tarif redus. Pentru tramvay, cereale și lemne de foc pe linia ferată Avrig și Avrig-Făgăraș s'au introdus taroarele favorisării tarifare: 1. Pentru de foc, relațiunea Arpașul-inferior—Sibiu, de vagon (10.000 chgr.). 2. Pentru cereale dela toate stațiunile căilor ferate de stat și a gare peste Sibiu, la Avrig taxa unitară s'a redus a) la căile ferate de stat cu 2.5 cr. la suta de chilogrami; pentru linia Sibiu—Făgăraș la 25.5 cr. de 100 chilogrami.

Monopolurile statului în România. Veniturile monopolurilor statului în România au fost evaluate prin budgetul exercițiului 1892—93 la fr. 44,500,000 și au dat la încasări suma de 45,610,789 franci adică cu 1,110,789 franci peste prevederi san 2.50 olo.

Table with 3 columns: Evaluări, Încasări, and various categories like Tutunuri, Sare vîndută în țeară, etc.

Prețul mărfurilor

Piața din Sibiu. Dela 27 Februarie n. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.40 până 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.50 până 5.10, sîcără 70 până 74 chilo fl. 3.30 până 3.70, orz 62 până 66 chilo fl. 3.30 până 3.60, ovés 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.30 până 3.70, málaiu 78 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sîmîntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.20, mazăre 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.50, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până 9.—, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.— până 4.—, grâu de păsat 100 chilo fl. 15.— până 15.20, făină nr. 1 — fl. 14.60 făină nr. 3 — fl. 13.20, făină nr. 5 — fl. 10.20 sîlînă 100 chilo fl. 64.— până 66.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sîu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sîu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sîu fl. 38.— până fl. 40.—, sîpun fl. 20.50 până 30.—, fîn 100 chilo fl. 1.60 până 2.10, cânepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate u. cub fl. 3.25 până 3.50, spirit p. 100 L. % 54.— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 40 până 38 cr., carnea de porc 44 până 43 cr. carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cr 23 până 25 cr.

Piața din Făgăraș, în 24 Febr. n. Grâu hectolitru fl. 5.00 până 6.50; grâu mestecat fl. 4.60 până 5.— sîcără fl. 3.00 până fl. 3.80; orz fl. 2.20 până fl. 3.10; ovés fl. 2.40 până fl. 2.60; cucuruz fl. 3.20 până fl. 3.60; mazăre fl. 5.20 până fl. — fasole fl. 1.50 până fl. 1.80; linte fl. 7.— până fl. 7.50; sîmîntă de cânepă fl. 4.50 până fl. 5.— sîmîntă de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.40 până 1.5; málaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sîu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sîu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chilo fl. 64.— până fl. 65.—; sîlînă 100 chilo fl. 62 până fl. 60.—; sîpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fîn fl. 1.80 până fl. 2.40 carne de vită chilo 46 cr.; carnea de vițel — până 40 cr.; carnea de porc — până 40.—; carnea de oaie — până 28.—; ouș 6 cu 10 cr

Piața din Mediaș, 22 Februarie n. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 3.75 până fl. 4.—, sîcără fl. 3.35 până fl. 3.50, cucuruz fl. 3.— până fl. 3.25, ovés fl. 2.30 până fl. 2.50 orz fl. 3.— până 3.25, sîmîntă de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.— sîmîntă de in fl. 1.50 până fl. 2.—, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazăre fl. 4.— până fl. 4.50, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— málaiu fl. — până fl. —, sîu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—, lumini turnate de sîu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 55 până 60, sîlînă fl. 40.— până fl. 54, cânepa fl. 31.— până fl. 33.—, fîn fl. 2.— până fl. 2.20, sîpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirit hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 40 până — cr., carne de vițel 40 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 40 până 44, carnea de oaie — până — cr., ouș 7 cu 20 cr.

Piața din Brașov, în 24 Febr. n. Grâu frumos hectol. fl. 6.20, de mijloc fl. 5.60, mai slab fl. 5.—, grâu mestecat fl. 4.10, sîcără frumoașă fl. 3.50, de mijloc 3.30 fl., mai slab —, orz frumos fl. 4.30, de mijloc 4.—, ovés frumos fl. 2.60, de mijloc —, cucuruz fl. —, málaiu fl. 3.40, mazăre fl. 5.40, linte fl. 12.—, fasole fl. 3.50, sîmîntă de in fl. 10.—, sîm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. —, 90, carne de vită p. chilo 46—52 cr carne de porc 48 cr., ouș 7 cu 20 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 24 Febr. n. s'au notat: ungurești bîtrâni grei 51.— cr. până 51.— cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ungurești grei tineri — cr. până 54.1/2 cr., de mijloc 51.1/2 cr. până 52.1/2 cr., ușori 50.— cr. până 51.— cr., marfă țerănească grea 49.— cr. până 50.— cr. de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., ușoară 48.1/2 cr. până 50.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 50.— cr. până 51.1/2 cr., transito de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., transito ușori 48.— cr. până 49.1/2 cr.

Table with 3 columns: Grâu, Cucuruz, Ovés, and various categories like Sem. de trif., Oieș de rap., Uns. de porc, etc.

Cursul pieței din Sibiu. Din 26 Februarie n. 1894. Table with 3 columns: Hărțe-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta. Din 24 Febr. n. 1894. Table with 3 columns: Renta de aur ung., hărțe, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena. Din 24 Febr. n. 1894. Table with 3 columns: Renta de aur ung., hărțe, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București. Din 10 Februarie. v. — 4 oare p. m. Cassa Ultim Table with 3 columns: Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Oblig. de stat. C. F. R. 6%, Renta rom. (Rur. conv.) 6%, etc.

Redactor responsabil: Alexandru Dordea. Proprietar și editor: T. Liviu Albini.

Banca generală de asigurare
TRANSILVANIA

ÎN SIBIIU.

fundată în anul 1868

[158] 6-26

- asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:
- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
 - b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru term-inuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc		Sume asigurate pe viață	
în a. 1869—1889 fl.	753,907.07	în a. 1869—1889 fl.	604,695.42
în a. 1890	59,643.77	în a. 1890	44,195.08
în a. 1891	51,752.38	în a. 1891	48,316.91
în a. 1892	48,911.78	în a. 1892	57,791.88
Suma fl.	914,215.—	Suma fl.	754,999.29

1,669.214 fl. 29 cr.

Conform bilanțului pentru 1892 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **686.795 fl. 44 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Cumpără dela faur, nu dela cârpa”

[368] 3-24

zice un proverb vechiu.

Aceasta cu drept cuvânt pot a o referi la stabilimentul meu, căci numai un astfel de mare comerciu, cum e al meu, are mari cantități de mărfuri per comptant și alte avantaje, spese ieftine, care în fine sînt în favorul cumpărătorului.

Mostre minunate se trimit la mușterii privați gratis și franco. Cărți și mostre, ca cum n'au mai fost până acum, pentru croitorii se trimit nefrancate.

Stofe pentru haine.

Peruvian și Dosking pentru înaltul cler, stofe după prescripțiunile regulamentului pentru uniforme funcționarilor c. r. și pentru veterani, pompieri, gimnastici, livrele, loden, stofe pentru billard, trăsuri, mese de joc impenetrabile, pentru jachete de vânători, stofe de spălat, pleduri de călătorie dela fl. 4 până la 14 fl. etc. Mărfuri de lână, curată, trainice, bune, nu ca sdrențe ieftine, care nu fac nici căt prețul pentru croitor, recomandă

Joh. Stikarofsky,

Brünn (Manchesterul Austriei).

Fabrica cea mai mare de stofe în valoare de 1/1 milion florini.

Trimitte numai cu rambursă.

Correspondența în limba germană, boemă, maghiară, polonă, italiană, franceză și engleză.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

An eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Institutul Tipografic” în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

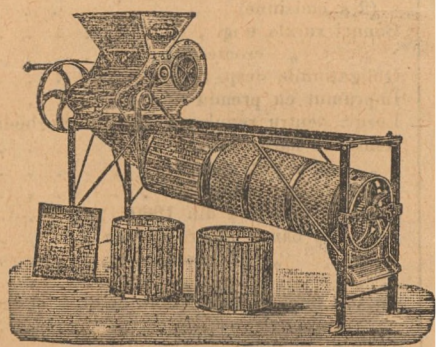
Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

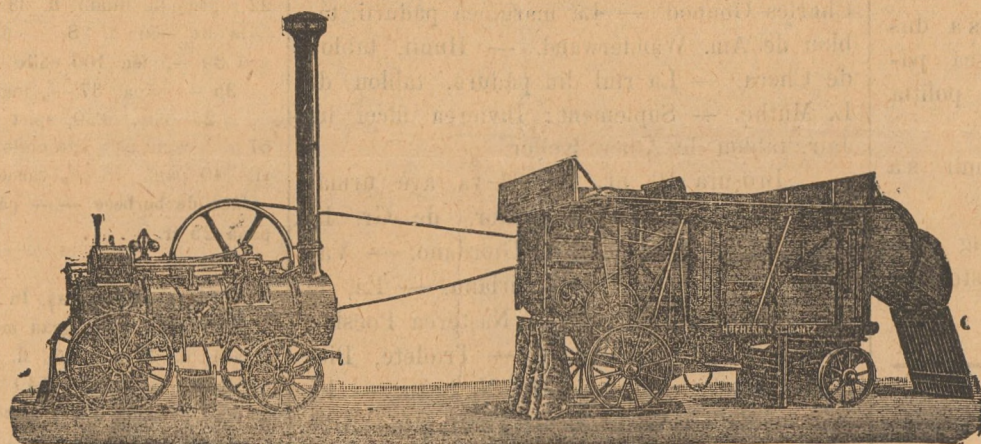
ANDREIU RIEGER,

PRIMA FABRICĂ TRANSILVANĂ DE MAȘINI AGRICOLE SIBIIU.

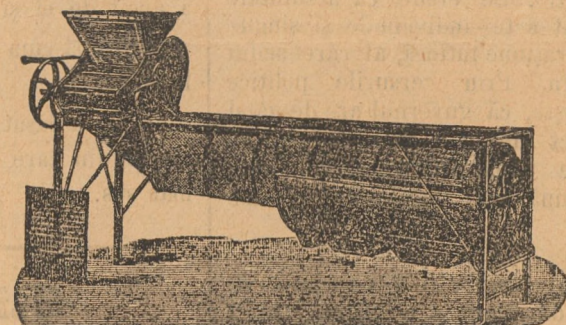
[450] 2-3

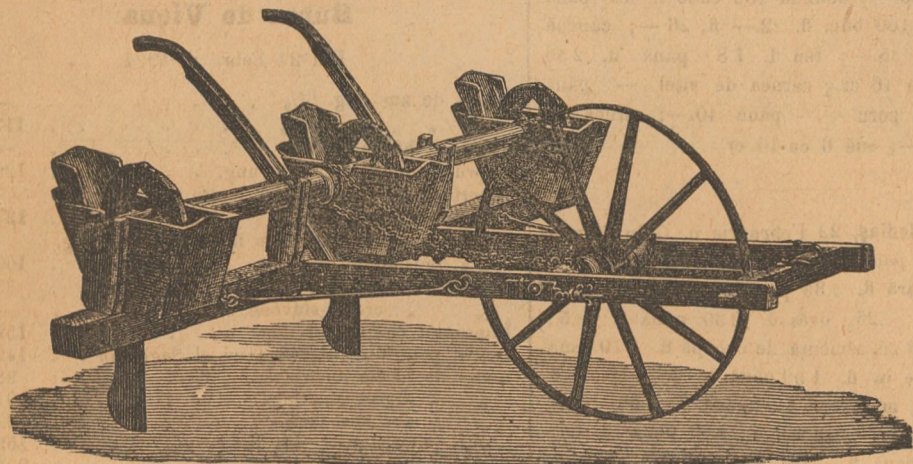
Trior cl. I.
curată și seacă și grâu, orz și ovės.

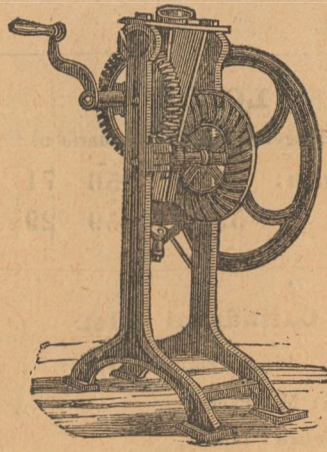
Garnitură de trier
cu vapor.

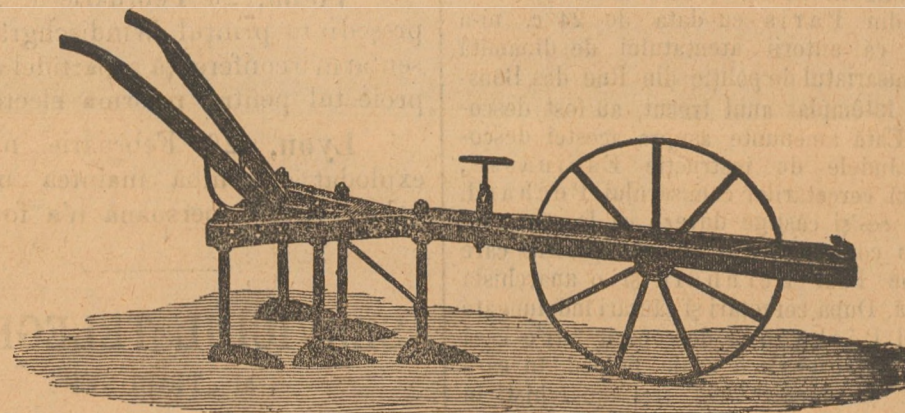
Trier universal
și mașină de sortat cl. V.

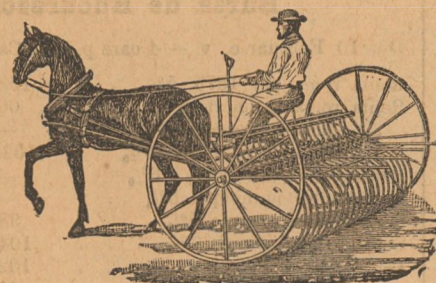
Mașină de sămănat cucuruz
cu 2 și 3 rânduri.

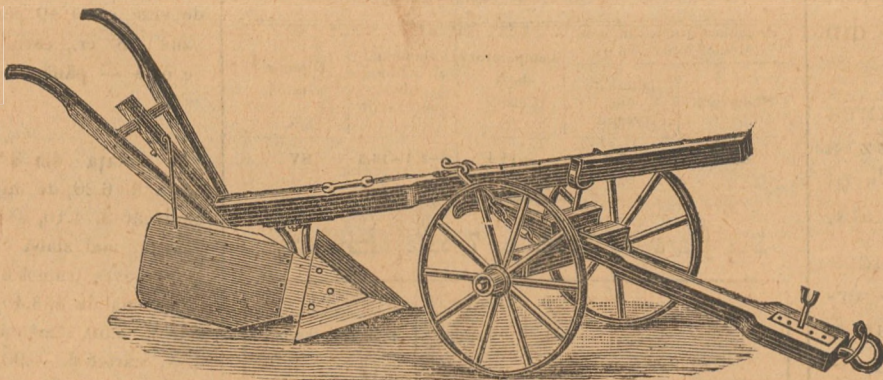
Sfărmător de cucuruz cu sul
(întreg din fer).

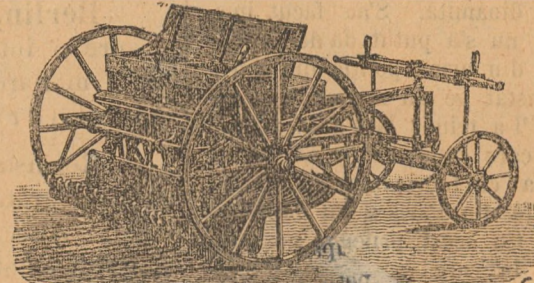
Plug de săpat cucuruz și adunat
cu 3 și 5 rânduri.

Greblă americană de fân și cereale
„Hollingsworth”.

Plug patentat de întors cu căroaie
(sistem Rieger).

Mașină ușoară de sămănat
„Königs Drill”.

recomandă pentru sezonul viitor mașinile și uneltele sale agricole, lucrate solid și premiate la multe expoziții — cu prețuri reduse și condițiuni favorabile de plată.

Cataloge la cerere se dau gratuit și franco.